

ת"פ 15054/05/15 - מדינת ישראל נגד מור מרדכי לוי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 15054-05-15 מדינת ישראל נ' לוי

בפני כב' השופטת רונית בש
מדינת ישראל
בעניין:

המאשימה

נגד

הנאשם

מור מרדכי לוי

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום שתוקן, בהסכמת הצדדים, לאחר תחילת שמיעת הראיות בתיק זה, בביצוע עבירה של קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ובביצוע עבירה של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א) ו- (ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) וסעיף 29 לחוק העונשין.
2. כעת, לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם ונשמעו טיעוני ב"כ הצדדים לעניין העונש, כל שנותר הוא לגזור את דינו של הנאשם.

כתב האישום המתוקן

3. מעובדות כתב האישום המתוקן (להלן גם: כתב האישום) עולה כי ביום 17.12.14 ובימים שלפני כן, סיכם עקל בן אחמד ותד (להלן: עקל) עם ניב בן זוהר (להלן: ניב) ועם הנאשם כי ניב, באמצעות הנאשם, יספק לעקל סם מסוכן מסוג AMB-F5 במשקל 15 ק"ג לערך בשווי של אלפי שקלים, ביחס משוער של 20 גרם חומר פעיל לכל קילוגרם של החומר הצמחי וסך הכל כ- 300 גרם לערך של החומר הפעיל של הסם המסוכן (להלן: העסקה). לשם ביצוע העסקה, קשר עקל קשר עם מהאדי בן מוחמד ותד (להלן: מהאדי) ועבדאללה בן נזאר גרה (להלן: עבדאללה) ועם ניב והנאשם, לפיו ייסעו מהאדי ועבדאללה למקום מפגש, שם יקבלו לידיהם את הסם המסוכן מידי הנאשם. עוד נטען, כי בהמשך לקשר ולצורך ביצוע העסקה, בתאריך 17.12.14 בשעה 12:38 או סמוך לכך, יצאו מבקרה אל גרביה מהאדי ועבדאללה ברכב מסוג שברולט קוואליר, בו נהג מהאדי, כשעבדאללה לצידו. מהאדי ועבדאללה נסעו בשברולט הנ"ל דרומה בכביש 6, עצרו בתחנת הדלק הסמוכה למחלף ניצני עוז ולאחר מכן המשיכו בנסיעה דרומה עד למחלף קסם, שם ירדו מהרכב סמוך לשעה 13:00, וחזרו אליו כעבור 2 דקות לערך, שאז נסעו צפונה לכיוון מחלף חורשים, עד אשר פנו לכביש 531 בשעה 13:05, לערך וחזרו למחלף קסם בסמוך לשעה 13:23. במהלך הנסיעה, נפגשו מהאדי, עבדאללה והנאשם וביצעו את העסקה, זאת עת שקיבלו מהאדי ועבדאללה לידיהם מהנאשם סם מסוכן מסוג AMB-F5

במשקל נטו של 14.96 ק"ג. עוד עולה ממקרא כתב האישום המתוקן, כי מהאדי ועבדאללה המשיכו בנסיעה לכיוון צפון ונעצרו בין מחלף חורשים למחלף ניצני עוז על ידי בלשי ימ"ר חוף, כשהסם המסוכן ברשותם. צוין בכתב האישום כי הסם המסוכן הוא קנבינואיד סינתטי, שהוא חומר פסיכו-אקטיבי הגורם להתמכרות ופיתוח תלות, השפעות סדטיביות, משנה תודעה, מצב רוח, ערות, התנהגות, תפיסה, גורם להזיות, סחרחורות, התקפי חרדה, איבוד הכרה, עלייה מהירה בלחץ הדם ויתר לחץ דם, עלייה מהירה בדופק, שינויים בהולכה החשמלית ללב, קשיי נשימה, בחילות, הקאות, התכווצויות שרירים לא רצוניות, איבוד יכולת התנועה, התקפים פסיכוטיים, תוך שהפוטנציאל לגרימת נזק ואף מוות הוא אינהרנטי למשתמשים בו. נטען, לסיכום, כי במעשיו המתוארים לעיל, קשר הנאשם קשר יחד עם עקל, מהאדי, עבדאללה וניב לביצוע עסקה בסם מסוכן ללא היתר על פי דין וללא רישיון, וכן נטען כי הנאשם החזיק בסם מסוכן ללא היתר חוקי, שלא לצריכה עצמית ולמטרות סחר.

תסקיר שירות המבחן

4. ממקרא תסקיר שירות המבחן (להלן גם: התסקיר) עולה כי הנאשם בן 21, מתגורר כיום, במסגרת חלופת המעצר (מעצר בית לילי), בבית סבתו ועובד מיום 1.6.14 כאיש תחזוקה באולם ספורט. צוין כי טרם מעצרו התגורר הנאשם עם בת זוגו. עוד צוין בתסקיר כי הוריו של הנאשם גרושים וכי כיום מתגוררת אמו עם בן זוגה ולהם ילד משותף כבן שנתיים. הנאשם תיאר יחסים קרובים בינו לבין בני משפחתו. מסקירת קורותיו של הנאשם בתסקיר עולה, כי תקופת ילדותו של הנאשם נחוותה על ידו כסוערת מבחינה רגשית, זאת נוכח העדר אביו הביולוגי בחייו של הנאשם והמצוקה הכלכלית שחווה. במסגרת בית הספר היסודי אובחן הנאשם כסובל מקשיי קשב וריכוז, אך לא טופל בריטלין נוכח התנגדות האם לקבלת הטיפול. עוד עולה מהתסקיר, כי בשנת 2011 היה הנאשם מעורב בקטטה בגינה הורשע בעבירה של גרימת חבלה חמורה ונדון לעונש של 20 חודשי מאסר בפועל. בסוף שנת 2012 נוכה שליש ממאסרו של הנאשם והלה שוחרר ממאסרו, תוך שלקח חלק בקבוצה טיפולית ל"שליטה בכעסים". בהתייחסותו להרשעותיו הקודמות, ציין הנאשם כי נגרר אחרי חברה שולית מתוך רצון להרגיש שייך ומקובל. באשר לביצוע העבירה הנוכחית, סיפר הנאשם כי הסכים לשמש כבלדר היות וביקש לרצות את מעבידו שהוא אחד המעורבים המצוינים בכתב האישום. הנאשם הדגיש בפני שירות המבחן את המצוקה הכלכלית בביתו ואת הצורך לסייע לאמו. הנאשם הביע בפני שירות המבחן הבנה לחומרת האישומים נגדו וביטא תסכול מעצם היותו מעורב שוב בפלילים. הנאשם שלל התמכרות לחומרים פסיכו-אקטיביים ובבדיקת שתן שנערכה לו במסגרת שירות המבחן לא נמצאו שרידי סם.

5. שירות המבחן התרשם מקשיי הרגשים של הנאשם, המאופיינים במיקוד שליטה חיצוני, בנטייה לעמדה קורבנית ובקשיי להתמודד באופן תקין במצבי לחץ. הוטעם בתסקיר, כי מאפיינים אלו היוו את הבסיס למעורבותו של הנאשם המתוארת בכתב האישום. שירות המבחן התרשם משינוי משמעותי שחל בדפוסי החשיבה של הנאשם ומכך שהנאשם החל להסתייע בגורמי טיפול במסגרת קבוצת עצורי הבית בה שולב. לפיכך, סבר שירות המבחן בתסקירו כי הסיכוי להישנות מעשי עבריינות ע"י הנאשם, פחת באורח משמעותי.

6. אשר על כן, ממליץ שירות המבחן בתסקיר לשלב בין אלמנט השיקום לאלמנט ההרתעה, זאת על מנת למנף את התהליך בו החל הנאשם בשלב המעצר. בהיבט השיקומי, ממליץ תסקיר שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, במסגרתו יופנה הנאשם לקבוצה טיפולית, אשר תעניק לו מסגרת של השתייכות ותסייע לו לעבד את חווית

הנטישה, וכן תעניק לו כלים להתמודדות במצבי לחץ. בהיבט ההרתעתי, ממליץ תסקיר שירות המבחן בדבר הטלת צו של"צ (שרות לתועלת הציבור) על הנאשם בהיקף של 250 שעות, דבר שיהווה, לדידו של שירות המבחן, כמענה קונקרטי וחינוכי עבור הנאשם. כמו כן ממליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש של מאסר על תנאי והתחייבות כספית.

ראיות המאשימה לעונש

7. במסגרת הראיות לעונש הגיש ב"כ המאשימה את גיליון המרשם הפלילי של הנאשם- ת.ע/1 וכן את חוות דעת המומחה של הגב' אלינה פופרנו באשר לסמים המסוכנים שנתפסו, כמצוין בכתב האישום- ת.ע/2. כמו כן הגיש ב"כ המאשימה את גזר הדין שניתן נגד ארבעת הנאשמים האחרים בפרשה- ת.ע/4, כמו גם את פסק דינו של ביהמ"ש העליון בערעור על אותו גזר דין - ת.ע/5.

ראיות הנאשם לעונש

8. במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה העידה אמו של הנאשם, הגב' גלית לוי (להלן: הגב' לוי). מדבריה של הגב' לוי מצטיירת תמונה עגומה, לפיה הנאשם גדל בקונסטלציה משפחתית מורכבת בצד אב עבריין, דבר אשר הוביל, בסופו של יום, לגירושי ההורים. עוד עולה מדבריה של הגב' לוי כי האב שאב את הנאשם לתוך עולם של פשיעה ועבריינות, בכך שהיווה דוגמא שלילית עבור הנאשם. הגב' לוי סיפרה כיצד לאורך השנים סירבה להאמין, כי בנה- הנאשם, הוא עבריין, זאת עד למאסרו הראשון, שאז הבינה כי בנה זקוק לטיפול. עוד עולה מדבריה של הגב' לוי, כי לאחר שחרורו ממאסר, נסע הנאשם לאביו המתגורר באפריקה, וכי רק עם שובו ארצה נודע לה כי הוא דרוש לחקירה ע"י משטרת ישראל, שאז נעצר בגין תיק זה. באשר למצבו של הנאשם כיום, תיארה הגב' לוי את השינוי שחל בהתנהגותו של הנאשם. הגב' לוי סיפרה, כי הנאשם ממעט לצאת מהבית ועוזר רבות בטיפול באחיו הפעוט, וכן כי הנאשם עובד לפרנסתו בבית קפה ומצוי במערכת זוגית חיובית. הגב' לוי ביקשה כי בית המשפט יתחשב בנאשם ובבני משפחתו, בכך שהנאשם לא יישלח שוב למאסר בין כותלי בית הסוהר.

טיעוני המאשימה לעונש

9. ב"כ המאשימה הגיש בדיון בפניי ביום 10.3.16 את טיעוניו לעונש בכתב- ת.ע/3 והוסיף וטען בעל-פה.

10. ב"כ המאשימה טען, כי לנאשם עבר פלילי בגין מספר עבירות אלימות ובגין עבירות נוספות, לרבות עבירות נגד שוטרים. בגין העבירה האחרונה שביצע הנאשם נגזר עליו עונש מאסר בן 20 חודשים, ממנו שוחרר שחרור מוקדם כעבור 13 חודשים.

11. ב"כ המאשימה, בהסתמך על גזר דינו של כב' השופט ליפשיץ נגד ארבעת המעורבים האחרים בפרשה, אשר אושר בפסק הדין בערעור בבית המשפט העליון (ת.ע/4 ו- ת.ע/5), ביקש לקבוע בתיק זה מתחם עונש הולם הנע בין עונש של שנתיים מאסר בפועל לחמש שנות מאסר בפועל.

12. הוטעם בטיעוני המאשימה לעונש, כי רבות נכתב ונאמר על חומרתן של עבירות הסמים, כל שכן כאשר מדובר בסחר בסמים מסוכנים, המוגדרים כסם פסיכו-אקטיבי, כאמור בחוות דעת המומחה ת.ע/2, זאת בעיקר כאשר עבירות אלו נעברות במטרה להשיג "כסף קל". הודגש, כי בתי המשפט הביעו לא אחת את עמדתם, כי את נגע הסמים יש לשרש מן היסוד, וכי לנוכח הנזק העצום שמסבים עבירות הסמים, יש להיאבק בתופעה על ידי הטלת עונשים מרתיעים על המעורבים בכל שרשרת תעשיית הסם. בנקודה זו הדגיש ב"כ המאשימה את תפקידו של הנאשם בשרשרת הסם וטען, כי כל חוליה בשרשרת היא הכרחית לצורך ביצוע כלל עבירות הסמים, וכך יש להתייחס גם לנאשם. המאשימה עמדה על חומרת פגיעתו של הסם AMB-F5 ועל כך שסם זה הוכלל בפקודת הסמים המסוכנים לאחרונה, כמו גם על נפיצותו של הסם, על השפעותיו ההרסניות ועל התופעות הרפואיות והחברתיות הקשות שהוא מביא עמו. עוד צוין, במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, התכנון שקדם לה, זאת לאחר שהנאשם קשר קשר עם האחרים לבצע את עסקת רכישת הסם.

13. נוכח הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, נוכח חומרת הפגיעה בערכים הנ"ל ובהינתן מדיניות הענישה הנוהגת, המאשימה הינה בדעה כי מתחם העונש ההולם בגין העבירות בהן הורשע הנאשם הוא מתחם הנע בין 10-7 שנות מאסר. עם זאת, בהינתן גזר הדין הנ"ל של כב' השופט ליפשיץ, שאושר כאמור בבית המשפט העליון, עתר ב"כ המאשימה בתיק זה, כאמור לעיל, למתחם עונש הולם הנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר בפועל.

14. בבחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, צוין ב"כ המאשימה את עברו הפלילי של הנאשם ואת עונש המאסר אותו ריצה בעבר, אשר לא היה בו בכדי להרתיע אותו מלשוב ולבצע עבירות. ב"כ המאשימה הפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן, לפיו הנאשם ביצע את העבירות מושא כתב האישום בכדי להשיג "כסף קל", וכן כי הנאשם מחזיק בעמדה קורבנית ומגלה קושי להתמודד עם מצבי לחץ. ב"כ המאשימה ביקש שלא לקבל את המלצת שירות המבחן, לפיה יש להשית על הנאשם צו מבחן בצירוף צו של"צ וטען כי במקרה זה שיקולי השיקום נסוגים אל מול שיקולי הענישה האחרים, כדוגמת שיקולי ההרתעה והגמול. עוד נטען כי אין לזקוף לזכות הנאשם את גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות, שכן הגיל אינו מהווה חסינות מפני העונש.

15. במכלול השיקולים והנסיבות, כפי שהובאו לעיל, עתרה המאשימה כי בית המשפט ישית על הנאשם עונש במתחם הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, מאסר על תנאי משמעותי וקנס כספי כבד. כמו כן עתרה המאשימה כי בית המשפט יורה על שלילת רישיון הנהיגה של הנאשם.

טיעוני ההגנה לעונש

16. הסנגור המלומד לא חלק בעניין מתחם העונש ההולם שנקבע בגזר דינו הנ"ל של כב' השופט ליפשיץ. עם זאת, טען הסנגור כי נסיבות ביצוע העבירות, כמו גם נסיבותיו האישיות של הנאשם, מצדיקות חריגה מהמתחם הנ"ל מטעמי שיקום, כפי שיפורט להלן.

17. בעניין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, טען הסנגור כי הנאשם היה בתחתית סולם שרשרת ביצוע העבירות, בהיותו בלדר בלבד. להמחשת טענה זו הפנה הסנגור לאמור בגזר דינו הנ"ל של כב' השופט ליפשיץ-ת.ע/4, זאת על מנת ללמד באשר לחלקו של כל אחד מהמעורבים בפרשה.

18. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הפנה הסנגור לאמור בתסקיר שירות המבחן וציין כי המניע לביצוע העבירות על ידי הנאשם היה המשבר הכלכלי אליו נקלעה משפחתו. לענין סיכויי השיקום של הנאשם, בשונה מיתר הנאשמים בפרשה, הפנה הסנגור לסעיף 4 לגזר הדין של כב' השופט ליפשיץ, המנתח את הנסיבות הקשורות ביתר המעורבים בפרשה ובהתאם ביקש הסנגור ללמד, כי הנאשם שבפנינו הוא היחיד בפרשה שלו סיכויי שיקום של ממש.
19. בנוסף ציין הסנגור, כי הנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריה במשך חמישה חודשים ולאחר מכן שהה במעצר בית מלא. הסנגור הדגיש את נסיבות חייו הקשות של הנאשם, שחי בצל אב עבריין, אשר היווה עבור הנאשם דוגמא שלילית. עוד ציין הסנגור, כי הנאשם סובל מהפרעת קשב וריכוז חמורה אשר לא זכתה לטיפול בכל שנות ילדותו. מכלול הנסיבות הנ"ל היו עבור הנאשם, עפ"י הנתען, כמדורן חלקלק אל עבר אורח חיים עברייני בלתי נמנע. הסנגור הטעים כי תסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם הוא חיובי, ברובו, דבר המצביע על השינוי שחל בנאשם.
20. הסנגור הוסיף והדגיש את גילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות והטעים כי לא בכדי הורה המחוקק על חובת תסקיר בעניינם של נאשמים עד גיל 21. עוד בנקודה זו הבהיר הסנגור את הסכנה הטמונה בשליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריה ובהטמעת נורמות התנהגות עברייניות אצל מי ששוהה במחיצת גורמים עברייניים.
21. הסנגור טען כי אף אם יושת על הנאשם עונש של שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, הרי שעונשו יעמוד על 11 חודשי מאסר, זאת בהינתן חמשת החודשים בהם היה הנאשם עצור מאחורי סורג ובריה. באשר לרכיב הקנס הכספי, הדגיש הסנגור את מצבה הכלכלי של משפחת הנאשם וטען כי הנאשם לא הרוויח כסף מביצוע העבירות. לענין עתירת המאשימה להשית על הנאשם רכיב של פסילת רישיון נהיגה, הפנה הסנגור לגזר הדין ת.ע/4 והטעים כי כב' השופט ליפשיץ נמנע מלהטיל רכיב ענישה זה על המעורבים האחרים בפרשה.
22. אי לכך סבר הסנגור, כי בעניינו של הנאשם יש לסטות ממתחם העונש ההולם, זאת מטעמי שיקום ולהשית עליו עונש מאסר בן שישה חודשים שירוצה בעבודות שירות. להמחשת עמדתה העונשית של ההגנה הגיש הסנגור אסופת פסיקה- נ.ע/2.
23. דברי הנאשם בדיון בפניי, כלשונם: "רציתי להגיד שאני לוקח אחריות מלאה על המעשה, אני מבקש סליחה, אני לא מתכוון לחזור על זה שנית, או לחזור חלילה לבית המשפט. עברתי שינוי רציני מאד, ודרך ארוכה בשנה האחרונה, ודרך ארוכה בשירות המבחן, אשמח מאד להמשיך את התהליך הזה בחוץ ולא לחזור לבית הסוהר. אני מצטער על הכל".

דין והכרעה

24. הנאשם הורשע, כאמור לעיל, בעבירות שעניינן קשירת קשר לביצוע פשע והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. עסקינן, כאמור, בסם מסוכן מסוג AMB-F5 במשקל נטו של 14.96 ק"ג, היינו בכמות גדולה של הסם המסוכן הנ"ל, אשר הוכנס לפקודת הסמים המסוכנים ביום 7/08/14, כארבעה חודשים עובר לאירוע מושא כתב האישום. ודוק, מדובר בסם מסוכן ממשפחת הקנבינואידים הסינטטיים, מקבוצת האינדזול קראבוקסאמיד, כפי שעולה ממקרא חוות

דעת המומחה שהוגשה בתיק זה על ידי המאשימה (ת.ע/2). עוד עולה מחוות הדעת הנ"ל כי מדובר בחומר פסיכו-אקטיבי הגורם להתמכרות ולפיתוח תלות, להשפעות סדטיביות ומשנה תודעה, מצב רוח, ערות, התנהגות, תפיסה, וכן גורם להזיות, סחרחורות, התקפי חרדה, איבוד הכרה, עלייה מהירה בלחץ הדם ויתר לחץ דם, עלייה מהירה בדופק, שינויים בהולכה החשמלית ללב, קשיי נשימה, בחילות, הקאות, התכווצויות שרירים לא רצוניות, איבוד יכולת התנועה, התקפים פסיכוטיים, תוך שהפוטנציאל לגרימת נזק ואף מוות הוא אינהרנטי למשתמשים בו. התיאור הנ"ל הובא בשנית, במסגרת פרק זה, כדי להמחיש את המסוכנות הטמונה בסם המסוכן אותו החזיק הנאשם שלא לצריכתו העצמית ולגביו קשר קשר לביצוע עסקה, זאת כמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן.

25. בית המשפט העליון הדגיש לא אחת את חומרת עבירת הסחר בסמים, כמו גם את חומרת העבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, שהרי בשתי העבירות הנ"ל טמונה סכנה פוטנציאלית לכלל הציבור ויש לראות את כל אחת מחוליות הפצת הסמים כגורם אליו יש להתייחס בחומרה ועליו יש להשית ענישה מחמירה. כך נקבע כי: **"... יש להיאבק בתופעה על ידי הטלת עונשים מרתיעים על המעורבים בכל שרשרת תעשיית הסם. עם זאת, ברי כי כל מקרה ומקרה יבחן לפי נסיבותיו המיוחדות, תוך התחשבות, בין היתר, בכמות הסם ובטיבו, בעברו הפלילי של הנאשם, במצבו האישי והמשפחתי, ובנסיבות ביצוע העבירה..."** (ע"פ 1945/13 עאמר אחמד נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 05.10.2014)).

26. להמחשת עמדתו של בית המשפט העליון באשר לחומרה הטמונה בעבירה של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית ובאשר לצורך להיאבק בהן באמצעות ענישה משמעותית, יפים דבריו הבאים של בית המשפט העליון, כפי שנאמרו בע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (22.6.2010):

"על חומרתה המופלגת של עבירת החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית אין צורך להכביר מילים, ולא כל שכן כך הוא כאשר מדובר בכמות כה גדולה של סמים מסוג זה. הענישה בעבירות מסוג זה נועדה, קודם לכל, לשרת את מטרת הגמול לעברין על עיסוק בסם העלול לסכן חיי אדם ולפגוע בבריאות המשתמשים בו; שנית, על העונש להעביר מסר חד-משמעי של הרתעה ביחס לעבריינים פוטנציאליים, ולשמש אות אזהרה אפקטיבי לכל מי שמתכוון לקחת חלק במערכת ההעברות והסחר בסמים, תהא אשר תהא הפונקציה אותה הוא ממלא בשרשרת זו של העברת הסם מיד ליד."

27. תיקון מס' 113 מתווה את העיקרון המנחה כיום את ביהמ"ש בבואו לגזור דינו של נאשם, שהינו, לפי סעיף 40 ב לחוק העונשין, עיקרון ההלימה, לפיו צריך להתקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. יחס זה מבטא, למעשה, את עיקרון הגמול (ראו: ע.פ. 1523/10 פלוני נ' מדינת ישראל, 18/4/12). סעיף 40 ג' לחוק העונשין קובע, כי על ביהמ"ש לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה הנ"ל. לשם כך, יתחשב ביהמ"ש בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הכלולות בסעיף 40 ט' לחוק העונשין.

28. במקרה שבפנינו הערך החברתי הנפגע כתוצאה מביצוע העבירות ע"י הנאשם הוא ביטחון הציבור, כפי שעולה מהפסיקה שהובאה לעיל. יובהר כי השימוש בסם מסוכן אינו פוגע אך במשתמש בסם עצמו כי אם גם בסביבתו הקרובה והרחוקה, בבני משפחתו בפרט ובחברה בכלל, שהרי הסמים המסוכנים משחיתים כל חלקה טובה בחברתנו.

29. במסגרת בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות אציין, לטובת הנאשם, כי לא היה הגורם הדומיננטי בפרשה, כפי שעולה ממקרא עובדות כתב האישום. ההגנה בתיק זה טוענת, כאמור לעיל, כי הנאשם היה בתחתית סולם שרשרת הפצת הסם ומגדירה את תפקידו כבלדר בלבד, ואכן עקל סיכם עם ניב ועם הנאשם כי ניב יספק, באמצעות הנאשם, את הסמים לעקל ולשם כך נקשר הקשר בין מכלול הגורמים, לפיו ייסעו מהאדי ועבדאללה למקום המפגש לצורך קבלת הסמים המסוכנים מהנאשם. עם זאת, מנגד יש ליתן את הדעת לכך שכל גורם בשרשרת הפצת הסמים משמש בתפקיד חשוב, שכן ברי כי עסקת סמים לא תוכל לצאת אל הפועל אלא אם כן כל החוליות בשרשרת נתנו את תרומתן לביצוע העסקה, כפי שנטען בנקודה זו ובצדק ע"י ב"כ המאשימה.

30. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות שבפנינו יש להוסיף, לחומרה, את התכנון העומד בבסיס העבירות, כפי שעולה ממקרא כתב האישום המתוקן. בנקודה זו אשוב ואציין את הנזק החמור שיכול היה להיגרם כתוצאה מביצוע העבירות שבפנינו. עוד יוטעם כי המניע שהביא את הנאשם לבצע את העבירות הוא מניע כלכלי. מדברי ב"כ הנאשם, בטיעונו לעונש, עולה מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו של הנאשם ורצונו לסייע לאמו לצאת מהמשבר הכלכלי אליו נקלעה. דא עקא, שאין באמור לעיל כדי להפחית מחומרת נסיבות ביצוע העבירות ולהטות את כף המאזניים לטובת הנאשם.

31. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנ"ל די במקרה שבפנינו לעיין בגזר דינו של כב' השופט יחיאל ליפשיץ שניתן בבית משפט זה נגד ארבעת המעורבים האחרים בפרשה - מהאדי, עבדאללה, עקל וניב, זאת ביום 03/06/15 בת"פ 9572-01-15, אשר נדון במאוחד עם ת"פ 9647-01-15 ות"פ 9595-01-15. ודוק, כב' השופט ליפשיץ קבע בגזר הדין הנ"ל מתחם עונש הולם שנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר. המאשימה, בנסיבות העניין, מבקשת כאמור לאמץ את מתחם העונש הנ"ל גם בעניינינו ואף ההגנה אינה חולקת עליו, זאת בהינתן פסק דינו של בית המשפט העליון על גזר הדין הנ"ל, אשר אישר את מתחם העונש ההולם, כמו גם את העונשים שהושתו על ידי כב' השופט ליפשיץ על כל אחד מהמעורבים הנ"ל בפרשה. בנקודה זו יצוין כי בית המשפט העליון קבע בפסק דינו, כי מחוות דעת המומחה, שסומנה בתיק זה ת.ע/2, עולה כי הסם שבפנינו אינו מסוכן בעוצמה המיוחסת לסמים קשים, כדוגמת סם ההרואין, אולם סם חדש זה ניחן במאפיינים שונים שבגינם מסוכנותו עולה על זו של סמים שנחשבים קשים פחות, כדוגמת סם המריחואנה והחשיש.

32. עוד אציין להלן את העונשים שהושתו בגזר הדין הנ"ל נגד ארבעת המעורבים האחרים בפרשה, אשר הורשעו מכוח הודאתם (מהאדי ועבדאללה הורשעו בעבירות של קשירת קשר לפשע והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית; עקל הורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע ובעשיית עסקה בסמים מסוכנים וניב הורשע בעבירות של קשירת קשר לפשע ותיווך בסמים מסוכנים):

א. על ניב הושת עונש של 28 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי

וקנס כספי בסכום של 5,000 ₪. יובהר כי לחובתו של ניב נזקפו, בנוסף לחלקו הדומיננטי בפרשה, עברו הפלילי, כמו גם העובדה שהוא נטל אחריות חלקית בלבד למעשיו בפני שירות המבחן.

ב. על עקל הושת עונש של 24 חודשי מאסר, בניכוי ימי מעצרו ובצד רכיב ענישה של מאסר על תנאי וקנס כספי בסכום של 5,000 ₪. בעניינו של עקל תצוין, לחובתו, הערכת שירות המבחן בתסקיר, לפיה נשקף מעקל סיכון גבוה להישנות ביצוע עבירות, וכן יצוין חלקו הדומיננטי בפרשה. מנגד, עם זאת, נזקפו לטובתו ע"י כב' השופט ליפשיץ, גילו הצעיר (19 שנה) והיותו נעדר עבר פלילי.

ג. על מהאדי הושת עונש של 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו ובצד רכיב ענישה של מאסר על תנאי וקנס כספי בסכום של 5,000 ₪. לגבי מהאדי יצוין, לחומרה, כי התסקיר בעניינו לימד על העדר נזקקות טיפולית וכן יצוין כי, לטובתו, זקף כב' השופט ליפשיץ את גילו הצעיר ואת עברו הנקי.

ד. על עבדאללה הושת עונש של 28 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו, ובמצטבר למאסר אותו ריצה, זאת בצד עונש של מאסר על תנאי ועונש של קנס כספי בסכום של 5,000 ₪. לחובתו של עבדאללה נזקף עברו הפלילי המכביד והעובדה שהוא ריצה מאסר בעבר ואף במועד מתן גזר הדין נגדו.

33. לפיכך, מתחם העונש ההולם בעניינו נע, כאמור לעיל, בין עונש של שנתיים מאסר בפועל לבין עונש של חמש שנות מאסר בפועל. השאלה הנשאלת כעת היא: האם יש מקום לסטות לקולה ממתחם העונש ההולם בתיק זה, מטעמים של שיקום, כאמור בסעיף 40 ד' (א) לחוק העונשין וכמבוקש על ידי ההגנה, הסומכת ידיה על האמור בתסקיר שירות המבחן? אקדים ואציין כי אין מקום בתיק זה להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, כמבוקש על ידי ההגנה, מן הטעם הנעוץ בשיקומו של הנאשם. ודוק, את שיקולי שיקומו של הנאשם יש לשקלל עם שיקולי ההגנה על אינטרס הציבור, כפי שעולה מדבריו הבאים של בית המשפט העליון בע"פ 9523/11 **תיסיר אבו סבית נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 14.01.2013):

"אכן, על בית המשפט לתת דעתו לשיקולי שיקום כאשר הוא בא לדון בעונשו של אדם. ואולם, שיקולים אלה אינם עומדים בגפם ויש לשקללם, בין היתר, עם שיקולי הגנה על אינטרס הציבור. יפים לעניין זה הדברים שאמרה השופטת א' פרוקצ'יה בהקשר אחר: "הצעה זו [העברה למסגרת טיפולית פרטית למשך מספר שנים, אגב דחיית מתן גזר דין] אינה מאזנת כראוי בין מרכיבי הענישה ... היא מעצימה את השיקול השיקומי בלא כל יחס להיבטים האחרים של הענישה...".

34. ומהתם להכא:

כך גם במקרה דנן אימוץ בקשת ההגנה להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות יביא להעצמה של השיקול השיקומי בלא כל יחס לשיקולי ענישה האחרים הנעוצים בחומרת העבירות שבפנינו ובנסיבות ביצוען, כדוגמת: שיקול הגמול וההרתעה. בנקודה זו אוסיף, לחובת הנאשם, כי עברו הפלילי אינו נקי וכי כבר הורשע

בעברו בביצוע עבירות, אם כי לא בביצוע עבירות של סמים. הנאשם הורשע בביצוע עבירות שעיקרן עבירות אלימות ואף ריצה עונש של מאסר בפועל לתקופה משמעותית של 20 חודש. עם זאת, מנגד, יש ליתן את הדעת לתמונה המצטיירת בעניינו של הנאשם ממקרא תסקיר שירות המבחן, המדבר בעד עצמו. ודוק, מהתסקיר עולה, כאמור, כי שירות המבחן התרשם משינוי משמעותי שחל בדפוסי החשיבה של הנאשם ומכך שהנאשם החל להסתייע, במסגרת קבוצה של עצורי בית בגורמי טיפול. לפיכך, הגיע שירות המבחן לכלל מסקנה כי הסיכוי להישנות ביצוע העבירות על ידי הנאשם פחת משמעותית. עוד עולה מתסקיר שירות המבחן תמונת נסיבות חייו הקשות של הנאשם. אמו של הנאשם היטיבה לתאר בעדותה בפניי, במסגרת הראיות לעונש מטעם ההגנה, את ילדותו הקשה של הנאשם שגדל בצל אביו, אשר הכניס לתוך משפחתו את עולם הפשע והעבריינות.

35. בהינתן התמונה הנ"ל העולה מתסקירו של שירות המבחן, בתיתי את הדעת ללקיחת האחריות על ידי הנאשם, לרבות הודאתו בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב האישום המתוקן וכן בתיתי את הדעת לגילו הצעיר של הנאשם, שהינו בן 21, הנני בדעה כי מן הראוי לסטות, במידת מה, לקולה ממתחם העונש ההולם, זאת מטעמים של שיקום הנאשם, כאמור בסעיף 40ד' (א) לחוק העונשין, המאפשר חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם אם מצא ביהמ"ש כי הנאשם השתקם בעבר או כי יש סיכוי של ממש שישתקם.

36. אי לכך, הנני מחליטה לסטות, כאמור, מטעמים של שיקום, ממתחם העונש ההולם, באופן שעל הנאשם יושט עונש של מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, זאת בצד רכיבי ענישה של מאסר על תנאי וקנס כספי.

37. סיכומי של דבר, אני דנה את הנאשם כדלקמן:

א. למאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, בניכוי ימי מעצרו (מיום 29/04/15 עד ליום 10/09/15).

ב. למאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך שלוש שנים והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירה מסוג פשע לפי פקודת הסמים המסוכנים וירשע בגינה.

ג. לתשלום קנס כספי בסכום של 5,000 ₪ או חודשיים מאסר תמורתו. הקנס ישולם על ידי הנאשם עד ליום 15/09/16.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולמאשימה, זאת נוכח אי התייצבות ב"כ המאשימה לדיון בעטים של העיצומים בהם נוקטים הפרקליטים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח אדר ב' תשע"ו, 07 אפריל 2016, בנוכחות עו"ד שפרלינג והנאשם ובהעדר ב"כ המאשימה.